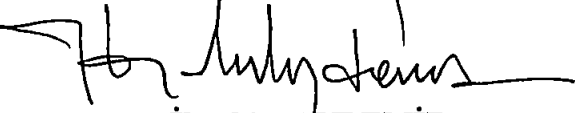

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 20.10.2022
Sayı : 226

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederiz.

 İbrahim AYDEMİR Erzurum Milletvekili	 Abdullah GÜLER İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Adalet Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 20 Ekim 2022	Esas No: 2/4680

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŐK.LIĞI
20 Ekim 2022
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
20 Ekim 2022
No: 1098277

Ruat Köktaz
Samsun MU

Ibrahim YURDUKUŞEUSU
Afyonkarahisar MU

Ali Ermanca
Afyonkarahisar MU
Kırıkkale

Ali SAHİN
Gaziantep Milletvekili

Ramazan Can
Kırıkkale MU

Fatma Beliz SAHAN KAYA
İst. Milletvekili

Emine Sare AYDIN
İstanbul MU
Sarıyer

G. Selva Can
Lütfiye Selva CAN
ANKARA MU.

Abdullah Başrı
Adana MU

Cihan Pektaş
Gümüşhane MU

Oya Erman
İzmir MU

Deniz Bakbak
Gaziantep MU

F. ALPAY ÖZALAN
İzmir

Feyyaz ÖZSOY
İstanbul

Rümeysa KADAK
İstanbul M.V.

Melika AKYOL
YALOVA M.V.

Gülhan

Özkan Çelik
Malatya Milletvekili

Serkan BAYRAM
İST M.V.

Hanuçi UGAR
Zonguldak M.V.

Ahmet Berat GONKAR
İstanbul M.V.

Murat BAYBATHUR
Manisa M.V.

Emel BİLER
Manisa M.V.

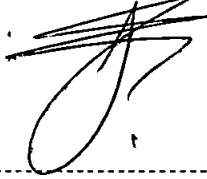
Mehmet Ali ÖZKAY
Manisa M.V.

Tamer AKKAL
Manisa M.V.

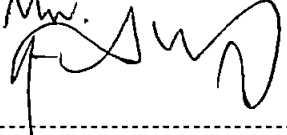
Polat DÜRKMEN
Zonguldak M.V.

Zülfiye KEMALBAŞ
Elazığ M.V.

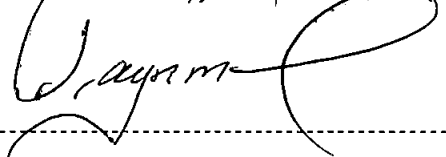
Grişdem Erdoğan Atabek
Sakarya Milletvekili
Juh

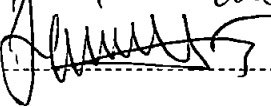
Selim GÖLTERİN
Niğde MV.

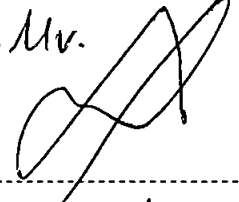
Hasan ÇİLEZ
Amasya Milletvekili

Mehmet Akif Yılmaz
Kocaeli MV.

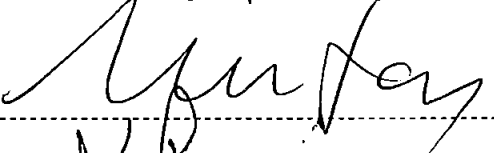
Ekrem Erelebi
Ari MV.

JAMIL AYRIM
İstanbul MV.

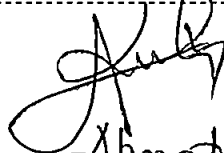
Hasan TIRAN
İstanbul Milletvekili

Nezdet SATIROĞLU
İst. MV.

Yıldız Yılmaz Girel
Bursa Milletvekili

Munafar Arslan
İskat MV.

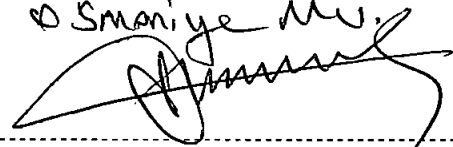
Orhan Kurcağ
Samsun MV.

Ahmet Kılıç
Bursa MV.

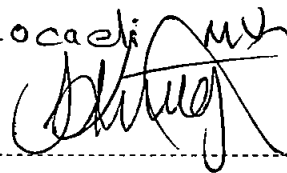
Uğur AYDEMİR
Manisa MV.

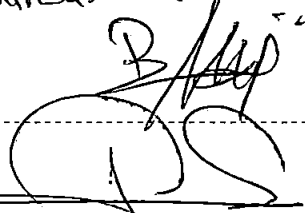
Mücahit DURANŞOĞLU
Smaniye MV.

Salih COŞA
Trabzon MV
Seyhan

R. Sezer KATIRCIOĞLU
Kocaeli MV

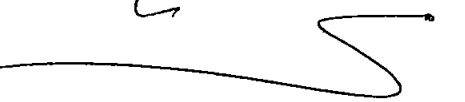
Bayram ÖZGÖLK
Burdur MV

Semra Kaplan KURURK
Manisa MV

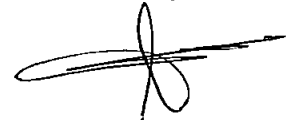

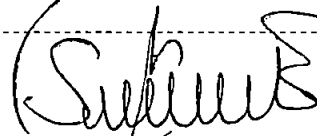
İlyas SEKER
Kocaeli Milletvekili

İffet POLAT
İstanbul MV.

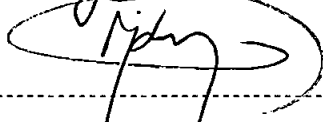
Şirin ÜNAL
İST. MV.
Sınaf

YusuF BAŞER
Yozgat MV.
Başer

Necip NASIR
İZMİR MV.

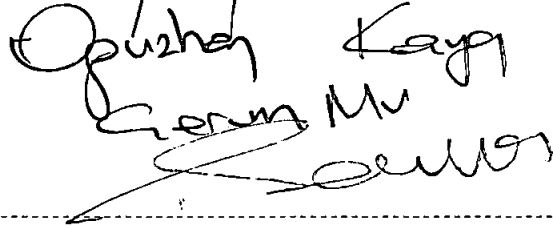

Semra KURURK
Sivas MV

İsmail KAYA
Osmaniye Milletvekili

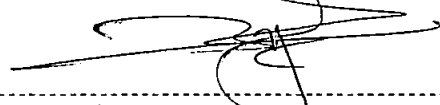

Sahin Gimitcioglu
Gaziantep Milletvekili

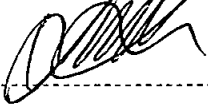
Opuzhan Kaya
Erzurum Mu

Yücel MENEKŞE
Nezehir Mu.

Yavuz ERGUN

Nigde M.V.

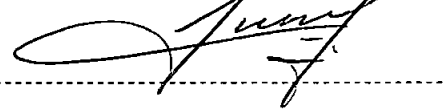
Müslüm Yüksel
Gaziantep Milletvekili

Hakan Cavasoglu
Burdur Mu

Paras Başol
Adana Mu.

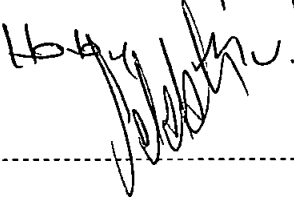

M. Junfa
Mehmet Sait Karasöğüt
GAZİANTEP MU

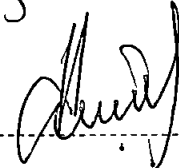
Zehra Taskesenli
ERZURUM MU

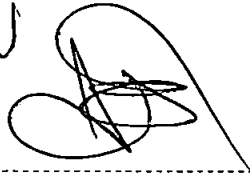
Sabahat Deryay Celik
Hakkari Mu.

İbrahim Halil FIRAT
Adiyaman Mu.

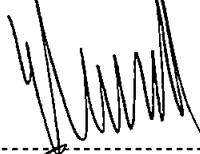

Ahmet GÖLAKOĞLU
Zong. MV

Selahattin Minsolmaz
Kırkkireli MV.
~~M. Minsolmaz~~

Emine Zeynep
Kocaeli MV

Gülden Kencagil
Tekirdağ MV

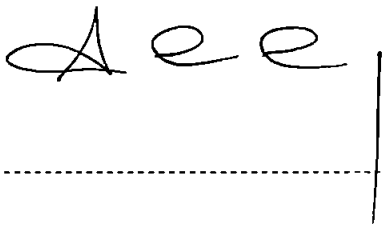
~~Ceyda~~
Ceyda Çetin Erenler
Kütahya MV.

~~M. Mustafa~~
Mustafa Sunur
İST. MV.

~~Hüseyin~~
Hüseyin Karacan
Eskişehir Milletvekili

Pelin YAĞCI
Bitecik MV.
Felye Yagci

Ahmet AKAY
S. urfa M. vekili

Asuman ERDOĞAN
Ankara milletvekili

GENEL GEREKÇE

Teklifle;

-Özel Tüketim Vergisi Kanununda tanımlı bulunan motorlu araç ticareti yapan mükelleflerin faaliyetlerini yerine getirirken sebep olabilecekleri vergisel kayıpları karşılamak amacıyla teminat yükümlülüğü getirilmesi ve bu yükümlülüğe uymayanlara özel usulsüzlük cezası kesilebilmesi,

- Kurumların transit ticaret faaliyetlerini ülkemizde yürütmeleri ve bu faaliyetlerden elde ettikleri kazançları ülkemize transfer etmelerini teşvik etmek amacıyla bu faaliyetlerinden elde edilen kazancın yarısının kurumlar vergisi matrahından indirilmesine imkân tanınması,

- Fiyat İstikrarı Komitesi'nin esasen kanunla düzenlenmesi gerektiği yönündeki Anayasa Mahkemesi kararı dikkate alınmak suretiyle Fiyat İstikrarı Komitesi'nin kuruluş ve görevlerine ilişkin yasal çerçevesinin oluşturulmasını teminen 4059 sayılı Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna madde eklenmesi,

- Yargı kararları da gözetilmek suretiyle, Kamu İhale Kurumuna yapılan itirazın şikâyet başvurusu sonucunda başvuru sahibinin iddialarının tamamında haklı bulunması halinde başvuru bedelinin başvuru sahibine iade edilmesi hususuna yönelik düzenleme ile bedeli belli bir tutarın üzerinde olan ihaleler için sözleşme bedelinin on binde beşi oranında yükleniciden tahsil edilmekte olan bedelin iade edilmemesi, EKAP üzerinden gerçekleştirilebilecek işlemlerin kapsamının genişletilmesi ve istisna edilen ihaleler, doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımlar ve sözleşme süreçlerinin de sisteme dâhil edilmesi,

- Anayasa Mahkemesi Kararı da gözetilmek suretiyle, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyım olarak atandığı şirketlerde ortaklık pay ve haklarına ilişkin olarak şirket ortakları tarafından yapılmış olan devir ve temlik işlemlerinin, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu tarafından muvazaalı kabul edilmesi halinde, geçersiz sayılması ve bu kapsamda açılacak davanın yetkili mahkemesinin ve açılacak davaya ilişkin sürenin belirlenmesi,

- Ülkemizin lojistik ve turizm sektörüne paralel olarak rekabet gücünü koruması açısından hayati ve stratejik önemi son derece büyük olan ve 4046 sayılı Kanun hükümleri uyarınca işletme hakkı verilmesi suretiyle özelleştirilen bazı limanlarda hem limanların işletilmesinin aralıksız devamının sağlanması hem ihtiyaç duyulan/duyulacak yatırımların zamanında yapılması hem de limanların Türkiye ekonomisine ve dış ticaretine katkısının herhangi bir zaman kaybı yaşamadan devamının sağlanması amaçlanarak sözleşme sürelerinin kırk dokuz yıla kadar uzatılmasına ilişkin düzenleme yapılması,

- İl özel idareleri, belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlar ile bunların üyesi olduğu mahalli idarelerin; mevzuat hükümlerine aykırı olarak ödedikleri sosyal denge tazminatlarından konusu suç teşkil etmeyen ve kesinleşmiş bir yargı kararına bağlanmamış olanlarla ilgili, bu ödemeleri yaptığı tespit edilen yetkili veya görevli sorumlular hakkında idari veya mali yargılama ve takibat yapılmaması, başlamış olanların ise işleminden kaldırılması,

- Kamulaştırmasız el atma nedenine dayalı olarak açılan davalarda idarenin herhangi bir süre sınırlamasına tabi olmaksızın muhatap olması ve aynı taşınmaz için mükerrer ödeme yapmak zorunda kalması nedeniyle kamu yararı ile kişisel yarar arasında gözetilmesi gereken adil dengenin sağlanmasına yönelik düzenleme yapılması,

-Alevi-Bektaşı kültürü ve erkân hizmetlerinin yürütüldüğü cemevlerinin aydınlatma giderlerinin Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından karşılanması, belediye ve bağlı kuruluşlar tarafından cemevlerinin içme ve kullanma suyu ihtiyaçlarının indirimli veya ücretsiz olarak karşılanabilmesi, belediyeler tarafından mahalli müşterek nitelikte olan okul binalarının inşaatı, bakım ve onarımı ile kültür, tabiat varlıkları ve önemli tarihi mekanların bakım ve onarımlarını yapabildiği gibi aynı kapsamda mahalli müşterek nitelikteki cemevlerinin yapım, bakım ve onarımları ile malzeme desteği sağlanmasına imkan tanınması, aynı kapsamda il özel idareleri tarafından il sınırları içinde mabetler, kültür ve tabiat varlıkları, tarihî doku ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânlar ile cemevlerinin yapım, bakım ve onarımlarının yapılabilmesi ve 3194 sayılı İmar Kanununa ek madde eklenerek Alevi-Bektaşı kültürü ve erkân hizmetlerinin yürütüldüğü cemevlerine imar planlarının tanziminde planlanan beldenin veya bölgenin şartları ve ihtiyaçları göz önünde tutularak yer ayrılması ve cemevi yapılabilmesi için mülki idare amirinden izin alınmasına yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasına (10) numaralı bent eklenerek, Hazine ve Maliye Bakanlığına, doğacak vergilerin tahsil güvenliğini sağlamak amacıyla, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda tanımlı bulunan motorlu araç ticareti yapan mükelleflerden, 6183 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde sayılan türden teminat alma ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda yetki verilmektedir.

MADDE 2- Maddeyle; 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasına Teklifle eklenen (10) numaralı bentte yer alan zorunluluklara uymayanlar hakkında söz konusu Kanunun mükerrer 355 inci maddesine göre özel usulsüzlük cezası kesilmesini temin etmek amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Yapılan değişiklik neticesinde, teminat verme zorunluluğu getirilen motorlu araç ticareti ile iştigal eden mükelleflerin istenen teminatı vermemesi durumunda bu mükellefler için bir önceki hesap dönemine ait brüt satışlar toplamının binde 3'ü tutarında (mükerrer 355 inci maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan tutarın 10 katından az ve maddede yer alan üst sınırdan ise fazla olmamak üzere) özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

Söz konusu mükelleflerin yeni işe başlamaları nedeniyle bir önceki hesap dönemine ait brüt satışlarının bulunmaması durumunda ise bu mükellefler için mükerrer 355 inci maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan tutarın 10 katı kadar özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

MADDE 3- Uyuşmazlık Mahkemesi Kararları nedeniyle yargı yolundan kaynaklı uygulama sorunları giderilmesi; İdari Yargı tarafından verilen tazminat kararlarıyla birlikte taşınmazların el atmayı gerçekleştiren idare adına tescil edilememesi nedeniyle uygulamada meydana gelen sorunların çözümlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 4- 1956 yılından itibaren idareler tarafından yapılagelen kamulaştırma işlemleri sonucunda, o dönemlerde mahkemelerin mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlâk Kanununun 16 ncı ve 17 nci maddeleri ile bu Kanunun mülga 16 ncı ve 17 nci maddeleri uyarınca verdiği tescil kararları üzerine idareler adına tescil edilen taşınmazlar hakkında eski malikler tarafından günümüzde açılan davalar; mahkemelerce, mevcut tescil kararlarına rağmen fiili el atma niteliğinde olan kamulaştırmasız el atmalardan kaynaklanan bedel ve tazminat (kamulaştırmasız el atma) davaları olarak nitelendirilmektedir. Kamulaştırmasız el atma hukuksal nedenine dayalı olarak açılan bu davalarda; mahkemeler tarafından el atma bedelinin ek 3 üncü maddenin ilk fıkrasındaki düzenleme uyarınca, taşınmaza el atıldığı yani mahkemece idare adına tescil kararı verildiği tarihteki vafına ait değerlerin ödenmesi gerekir. Hak sahibinin kamulaştırma bedelini aldıktan yıllar sonra kamulaştırma kararının veya mahkeme kararının kendisine tebliğ edilmediği iddiasıyla açtığı kamulaştırmasız el atma davalarında mahkemeler, yapılan ödemeleri dikkate almaksızın kamulaştırmayı yapan idarenin bu taşınmazın kamulaştırıldığı tarihten sonra, taşınmaza ilişkin yaptığı planlama ile alt yapı ve üst yapıda getirdiği değerleri de dikkate alarak karar verdiği için idareler, ödeyemeyeceği fahiş tutarlarda tazminat yükü ile karşı karşıya kalmaktadırlar.

Maddeye eklenen ikinci fıkrada, mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlâk Kanununun 16 ncı ve 17 nci maddeleri ile 2942 sayılı Kanunun mülga 16 ncı ve 17 nci maddeleri uyarınca kesinleşmiş mahkeme kararlarına istinaden idareler adına tescil edilen taşınmazların kamulaştırılması için kamulaştırma bedellerinin eski malikleri adına kamu bankalarına yatırılması ve hak sahiplerine ödenmesi halinde, tebliği dâhil eksik veya hatalı kamulaştırma işlemleri, kamulaştırma bedelinin ödendiği tarih itibarıyla kesinleşmiş kabul edileceği hükme bağlanmaktadır. Bu hükmün, tebliği dâhil eksik veya hatalı kamulaştırma işlemleri bulunmasına rağmen idare adına tescil edilmiş olan taşınmazlar hakkında da

uygulanması düzenlenmektedir. Tebliği dâhil eksik veya hatalı kamulaştırma işlemlerinin, kamulaştırma bedelinin ödendiği tarih itibarıyla kesinleşmiş kabul edileceği de hüküm altına alınmaktadır.

Tebliğat, adli ve idari merciler tarafından yapılan hukuki işlemlerin, bu işlemin hukuki sonuçlarından etkilenen kişilere usulüne uygun şekilde bildirilmesini (haberdar edilmesini) ve bu bildirim usulüne uygun olarak yapıldığının belgelendirilmesini sağlar. Hukuki işleme bağlanan sonuçların doğabilmesi için yapılan işlemin muhatabına usulüne uygun bir şekilde bildirilmesi gerekir. Kanuna uygun olarak yapılan tebligat, Anayasa'da güvence altına alınmış olan temel haklar ile iddia ve savunma hakkının tam olarak kullanılabilmesinin en önemli teminatlarından biridir. Kamulaştırma işlemlerine ilişkin tebligatın yapılması, dava açma süreleri ve dolayısıyla temel hakların kullanılabilmesi için hayati öneme sahiptir.

Hak sahibinin, kamulaştırma bedelini tahsil etmek suretiyle mülkiyet hakkına karşılık olarak belirlenen bedele kavuşmuş olduğu dikkate alındığında, malikin katlanması gereken külfet ortadan kalkmaktadır. Kamulaştırma işlemleri usulüne uygun (şekli) olarak tamamlanmasa dahi hak sahibi belirlenen bedeli almak suretiyle işlemlerden ve başvurması gereken hukuki yollardan haberdar olmaktadır. Kamulaştırma işlemlerinin şeklen tamamlanmadığı kabulünden hareketle, idarenin kamulaştırmaz el atma davasına herhangi bir süre sınırlamasına tabi olmaksızın muhatap olması ve aynı taşınmaz için ikinci kez mükerrer ödeme yapmak zorunda kalması, kamu yararı ile kişisel yarar arasında gözetilmesi gereken adil dengenin idare aleyhine bozulmasına ve hukuk güvenliği ilkesinin zedelenmesine neden olmaktadır.

Hukukun temel ilkelerinden biri olan dürüstlük kuralına göre herkes haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır. Kamulaştırma bedelini alan hak sahibinin bu kez kamulaştırma işlemlerinin kendisine tebliğ edilmediğini iddia ederek açtığı kamulaştırmaz el atma nedeniyle tazminat davası dürüstlük kuralına da uymamaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 6/2/2014 tarihli ve 2012/1246 başvuru numaralı kararında da belirtildiği üzere bedel tespiti yapan mahkemeler, taşınmazı kamulaştırılan kişilerin yeterli kamulaştırma bedelinin tazminat olarak hesaplanmasında ve bu şekilde kişilerin mülkiyet hakkını korumada görevli oldukları gibi kamunun fazla kamulaştırma bedeli ödeyerek zarara uğratılmasını da önlemekle yükümlüdür. Diğer bir ifadeyle mahkemeler, kişilerin mülkiyet hakkı ile ulaşılmak istenen kamu yararı arasında makul ve adil bir denge kurmak zorundadır. Düzenlemeyle, taraf menfaatlerinin dengeli bir şekilde korunması amaçlanmaktadır.

MADDE 5- 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu uyarınca hükmedilen kamulaştırma bedelleri ve kamulaştırmaz el atma tazminatlarına ilişkin mahkemelerce verilen kararlar ve bu kararlardaki bedel, tazminat, vekâlet ücreti ve yargılama giderlerinin ödenmesinde, icra takibine gidilmeden önce davacının veya vekilinin banka hesap numarasını yazılı şekilde davalı idareye bildirmesi öngörülmüş; idarenin de bu bildirim tarihinden itibaren, otuz gün içinde ilgiliye ödeme yapması amaçlanmıştır.

Yapılan düzenleme ile; 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu uyarınca verilen mahkeme kararlarına istinaden yapılacak icra takiplerinde, İcra ve İflas Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca, idarelerin teminat gösterme zorunluluğu olmaksızın icranın geri bırakılmasını talep edebilmesi öngörülmüştür.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 10.madde kapsamında açılan tespit davalarındaki uygulamayla uyum sağlamak amacıyla; bu kapsamında açılan tüm davalarda, mahkeme ve icra harçları ile her türlü vekâlet ücretlerinin maktu olarak belirlenmesi ve bu ödemelerin Kanunun 29.maddesiyle uyumlu olarak idareler aleyhine yüklenilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 6- Maddeyle, Teklifin 4 üncü maddesiyle 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun ek 3 üncü maddesine ilave edilen fıkra bakımından geçiş hükmü düzenlenmektedir.

MADDE 7- Kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırması hiç yapılmamış olmasına rağmen 4/11/1983 tarihinden 28/7/2021 tarihine kadar fiilen kamu hizmetine ayrılan veya kamu yararına ilişkin bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmazlara veya kaynaklara kısmen veya tamamen veyahut irtifak hakkı tesis etmek suretiyle malikin rızası olmaksızın fiilî olarak el konulması veya hukuki el atılması sebebiyle açılan davalarda hükmedilen bedel ve tazminat ödemelerinde kullanılmak üzere, ihtiyaç olması hâlinde davalı idarelerin bütçelerinde özel bir pay ayırması;

Bu çerçevede; merkezi yönetim bütçesine dâhil idarelerin yılı bütçelerinde sermaye giderleri için öngörülen ödeneklerinin (Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinin güvenlik ve savunmaya yönelik mal ve hizmet alımları ile yapım giderleri için ayrılan ödeneklerin) %3'ü, belediye ve il özel idareleri ile bağlı idareleri için en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının, diğer idareler için en son kesinleşmiş bütçe giderleri toplamının en az %3'ü oranında yılı bütçelerinde pay ayırması;

Alacakların toplam tutarının ayrılan ödeneğin toplam tutarını aşması hâlinde, ödemelerin sonraki yıllara sâri olacak şekilde, garameten ve taksitlerle gerçekleştirilmesi; taksitlendirmenin bütçe imkânları ile alacakların tutarları dikkate alınarak yapılması; taksitli ödeme süresince, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanuna göre ayrıca kanuni faiz ödenmesi öngörülmüştür.

2942 sayılı Kanunun Geçici 6'ncı maddesinde yapılan düzenleme ile, 1956-1983 yılları arasındaki kamulaştırmaz el atma davaları hakkında, aynı maddede benzer düzenleme yapılmış ve idarelerin bu amaçla bütçelerine özel bir pay ayırmak suretiyle, yılların birikimi olan bu davalar nedeniyle verilen tazminatlar için bir ödeme planı öngörülmektedir. Bu düzenlemeyle paralel olarak; 2942 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 4/11/1983 tarihinden sonra açılan tazminat davaları için de bir düzenleme yapılmıştır.

Uygulamada, kamulaştırmaz el atmaların çoğunluğunu "hukuki el atma" denilen, uygulama imar planlarında yol, park, otopark, okul, meydan vs. gibi sosyal donatı ve teknik altyapı alanları olarak planlanmış yerlerle ilgili imar uygulamalarının özellikle Belediyeler tarafından 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen 5 yıllık sürede yapılmayarak geç veya gereği gibi uygulanmamasından kaynaklanmaktadır. Hukuki el atma terimi, hukuk literatürümüze Yargıtay'ın 2010 yılında verdiği Hukuk Genel Kurulu kararıyla girmiş ve idareler öngöremedikleri boyutta tazminatlarla karşı karşıya kalmışlardır. Niteliği itibarıyla, 20-50 yıl erişimli olarak hazırlanan imar planlarında teknik zorunluluk itibarıyla öngörülen sosyal donatı ve teknik altyapı alanlarının peşin parayla kamulaştırılmak suretiyle oluşturulması idarelerin ve Ülkemizin bütçe imkanları dikkate alındığında fiilen ve hukuken imkansız bir boyuta ulaşmıştır.

İmar uygulamaları, parselasyon işlemleri 3194 sayılı İmar Kanununun 18'inci maddesinde düzenlenmiştir. Bu madde uygulaması; değişen zaman ve şehirlerin ihtiyaçlarına cevap vermemesi ve zaman alması nedeniyle İdareler tarafından tercih edilmemiş, genellikle uygulamada "tevhid-ifraz" denilen parsel üretme tekniği uygulanmıştır. Uygulamada bu sorunların giderilmesi ve idarelerin hukuki-fiili el atmalara gitmemesini sağlamak amacıyla, 3194 sayılı Kanunun 18.maddesinde önemli değişiklikler yapılmış ve bu değişiklikler 28/7/2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yani, bu tarihten itibaren İdarelerin hukuki veya fiili el atmalar için herhangi bir nedenleri veya bahaneleri kalmamaktadır.

Bu nedenle düzenlemede, uygulamanın son tarihi olarak yukarıdaki 28/7/2021 tarihi esas alınmıştır. Aynen, Kanunun Geçici 6.maddesinin düzenleme gerekçesinde olduğu gibi; geriye dönük yaklaşık 60-70 yıllık planlama ve uygulama sorunlarının son birkaç yıla sığdırarak tüm Kamu Kurumlarından el atılan taşınmazların bugünkü değerinin nakden ve peşin istenmesi, kamu düzenini ve mali disiplini tamamıyla bozacağı değerlendirilerek bu düzenleme yapılmıştır.

Yapılan düzenlemenin, yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bedel ve tazminatı ödenmemiş olan tüm davalarda ve icra takipleri için de uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

MADDE 8 - 3194 sayılı İmar Kanununa ek madde eklenerek Alevi-Bektaşî kültürü ve erkân hizmetlerinin yürütüldüğü cemevlerine imar planlarının tanziminde planlanan beldenin veya bölgenin şartları ve ihtiyaçları göz önünde tutularak yer ayrılmakta ve cemevi yapılabilmesi için mülki idare amirinden izin alınması düzenlenmektedir.

MADDE 9- Limanların özelleştirildikleri yıllardaki ülke ekonomisine, limanların mevcut durumuna, yatırım ihtiyaçlarına göre belirlenmiş süreler içerisinde yatırımcılar tarafından sözleşmelerde öngörülen kapasite artırımı ve yatırım zorunlulukları yerine getirilmiştir.

Bununla birlikte özellikle Covid-19 pandemisinin küresel tedarik zincirlerinde yarattığı etki ile karayolu, havayolu ve demiryolu taşımacılığında yaşanan kesintiler ve aksamalar sonucunda en güvenli, en temiz ve en ucuz taşıma şekli olan denizyolu taşımacılığının önemi daha da artmış ve bu konuda hazırlıklı olan ülkeleri diğer ülkelere kıyasla daha avantajlı bir duruma getirmiştir. Küresel ticaretin sürdürülebilirliği için mevcut limanların kapasite artışına yönelik yatırımları bir zorunluluk haline gelmiştir.

Limanların sosyo-ekonomik çerçevede Türkiye ekonomisine ve dış ticaretine katkısı dikkate alındığında herhangi bir zaman kaybı yaşamadan küresel rekabet güçlerini korumaları için bugünden yatırımlar yaparak büyümeleri gerekmektedir. Bu çerçevede gemi boyları, yolcu ve yük taşıma kapasiteleri ve gemi tonajlarında yaşanan büyümeler de dikkate alınarak bahse konu limanlarda ve iskele boyutlarında yeniden düzenlemeler yapılması ayrıca yeni ve modern liman ekipmanlarıyla donatılması önem arz etmektedir.

İşletme hakkı sürelerine bakıldığında süresi kısalan liman işletmelerinin ülkemizin bugün ihtiyaç duyduğu liman yatırımlarını zamanında yapabilmesi ve kalan süresi içinde bu yatırımlarının karşılığını alabilmesi mümkün görülmektedir. Belirtilen nedenlerle de işleticiler tarafından yatırım faaliyetleri gerçekleştirilmemektedir.

Yüksek yatırım maliyetleri nedeniyle yatırımın geri dönüş süresi uzun olan liman yatırımlarında mevcut kullanım sürelerinin bugünden uzatılarak liman yatırımcılarının gerekli olan yatırımları zamanında yapabilmesinin sağlanması, ülkemizin dünyada ara vermeden büyüyen lojistik ve turizm sektörüne paralel olarak rekabet gücünü koruması açısından elzem, hayati ve stratejik önemi son derece büyük bir husustur.

Diğer taraftan yasal düzenleme çerçevesinde ek sözleşme bedeli belirlenirken özelleştirmenin yapıldığı tarihte ihale ile oluşan en yüksek bedel dikkate alınmakta ve ek sözleşme bedeli bu bedelin günümüze getirilmesi ile saptanmaktadır. Böylelikle ihalede ikinci ve üçüncü sırada yer alan teklif sahiplerinin bedelleri ek sözleşmelerin imzalanacağı tarih itibarı ile de ek sözleşme bedelinden düşük kalmaktadır.

MADDE 10- Fiyat istikrarının sağlanması, para politikası araçlarının kullanılması yanında, maliye politikası araçlarının da desteklemesiyle mümkündür. Özellikle reel ekonomide arz yönlü şokların etkilerinin sınırlandırılması ve fiyatı kamu tarafından belirlenen mal ve hizmetlerin fiyat istikrarındaki rolü düşünüldüğünde fiyat istikrarının sağlanması için reel ekonomiye yönelik kamu maliyesi ve dış ticaret tedbirlerinin de alınması gerekmektedir. Bunun da ötesinde, dünya genelinde yaşanan salgın ve enflasyon krizleri, para politikalarının mutlaka maliye politikaları ile eş güdümlü şekilde izlenmesi ve ilgili düzenlemelerin bu şekilde ele alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bu doğrultuda düzenlenen maddeyle; para ve maliye politikaları arasındaki eşgüdümü gözetmek suretiyle fiyat istikrarını sağlamaya yönelik yapısal politika önerilerinin geliştirilmesi, fiyat istikrarını tehdit eden risklerin izlenmesi suretiyle alınması gereken tedbirlerin belirlenerek, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından uygulanmasını sağlamaya yönelik kararlar alınması ve Kamu tarafından belirlenen ya da yönlendirilen fiyatların fiyat istikrarı odağında uygulanmasını sağlamaya yönelik kararlar alınması amacıyla Fiyat İstikrarı Komitesinin kuruluş ve görevleri ile Komitenin sekreteryasına yönelik hususların düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 11- Düzenleme ile; il özel idareleri, belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlar ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin 25/6/2001 tarih ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu veya 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümlerine aykırı olarak, bu maddenin yürürlük tarihine kadar verdikleri sosyal denge tazminatlarıyla ilgili olarak, bu ödemeleri yaptığı tespit edilen yetkili veya görevli sorumlular hakkında idari veya mali yargılama ve takibat yapılmaması ve başlamış olanların ise işlemden kaldırılması öngörülmüştür. Bu düzenlemenin, sadece konusu suç teşkil etmeyen ve kesinleşmiş bir yargı kararına bağlanmamış konular hakkında uygulanması öngörülmüştür.

MADDE 12- Maddeyle, uygulamada yaşanan tereddütlerin giderilmesi amacıyla, diğer düzenleyici ve denetleyici kurumlarda olduğu üzere, görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavına tabi kadrolarla ilgili düzenleme yapmak için Kuruma yetki verilmektedir.

Diğer taraftan, 19/3/2020 tarihli ve 31073 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 15/1/2020 tarihli ve 2017/37300 başvuru numaralı Anayasa Mahkemesi Kararında, itirazın şikâyet başvuru bedelinin lehe karar verilmesine rağmen başvurucuya iade edilmemesinin ve bu bedelin iadesi için dava açılması zorunluluğunun bulunmasının başvurucuya şahsi olarak aşırı bir külfet yüklediği, dolayısıyla kamu yararı ile başvurucunun mülkiyet hakkının korunması arasında olması gereken adil dengenin başvurucu aleyhine bozulduğu ve müdahalenin ölçülü olmadığı gerekçesi ile itirazın şikâyet başvuru bedelinin iadesine karar verilmiştir. Anılan karar sonrasında başvuru bedelinin iade edilmesine ilişkin Kurum aleyhinde birçok dava açılmış olup bu davaların zaman içerisinde artarak devam edeceği öngörülmektedir. Anılan bedelin iadesi için açılan davalar sonucunda yasal faiz, vekâlet ücreti, mahkeme harçları ve benzeri ödemeler Kuruma ilave bir mali külfet getirmektedir. Bu çerçevede yargı kararlarına istinaden Kurumun katlanmak zorunda kaldığı ek giderleri ortadan kaldırmak, hakkaniyete uygunluğu sağlamak amacıyla ve hak arama hürriyeti ile mülkiyet hakkının korunması için itirazın şikâyet başvurusu sonucunda başvuru sahibinin iddialarının tamamında haklı bulunması halinde başvuru bedelinin başvuru sahibine Kurum tarafından iade edilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin (j) fıkrasının (1) numaralı bendinde, Kurumun gelirleri arasında bu Kanun kapsamında yapılan ihalelere ilişkin düzenlenecek sözleşmelerden, bedeli belli bir tutarın üzerinde olanlar için sözleşme bedelinin on binde beşi oranında yükleniciden tahsil edilecek bedele (KİK payı) yer verilmiştir. Buna göre, sözleşmelerin imzalanmasından önce söz konusu bedel yükleniciler tarafından Kurum hesabına yatırılmaktadır. Ancak sözleşme imzalandıktan sonra itirazın şikâyet başvurusu veya mahkeme kararı uyarınca verilen Kamu İhale Kurul kararı, mücbir sebepler veya yükleniciden kaynaklanan kusur nedeniyle idarece sözleşme feshedilebilmektedir. 4734 sayılı Kanunda, sözleşmenin feshedilmesi halinde bu bedelin iade edilip edilmeyeceğine yönelik herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumda anılan bedelin iadesi için uygulamada karşılaşılan uyuşmazlık sonucunda ortaya çıkan faiz ve yargılama giderleri ile benzeri ödemeler Kuruma ilave bir mali külfet getirmektedir. Bu çerçevede yargı kararlarına istinaden Kurumun katlanmak zorunda kaldığı ek giderleri ortadan kaldırmak amacıyla, 53 üncü maddenin (j) fıkrasının (1) numaralı bendi uyarınca sözleşme bedelinin onbinde beşi oranında yükleniciden tahsil edilen tutarın iade edilmemesi amaçlanmaktadır.

MADDE 13- Maddeyle, kaydedilen teknolojik gelişmeler ışığında EKAP üzerinde gerçekleştirilebilecek işlemlerin, kapsamının genişletilmesi ve EKAP’ın 4734 sayılı Kanundan istisna edilen ihaleler, doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımlar ve sözleşme süreçlerinde de etkin bir şekilde kullanılabilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 14- Maddeyle, 4734 sayılı Kanununun 53 üncü maddesinde yapılan değişiklikler çerçevesinde, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce alınan Kamu İhale Kurulu kararları sonucunda başvuru sahibinin tüm iddiaları bakımından haklı bulunması durumunda da, eşit muamele ilkesi gözetilerek başvuru bedelinin iade edilebilmesine imkân sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 15 - Büyükşehir belediyeleri gerektiğinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait sağlık, eğitim ve kültür hizmetlerine yönelik bina ve tesisleri yapmakta ve bu bina ve tesislerin her türlü bakım ve onarımını da yapabilmekte ve gerekli malzeme desteğini sağlamaktadırlar. Aynı kapsamda Alevi-Bektaşî kültürü ve erkân hizmetlerinin yürütüldüğü cemevlerinin de büyükşehir belediyeleri tarafından gerektiğinde yapım, bakım ve onarımı ile malzeme desteği sağlanmasına imkan tanınmaktadır.

Büyükşehir ilçe belediyeleri tarafından sağlık, eğitim ve kültür tesisi binalarının yapım, bakım ve onarımları yapıldığından aynı kapsamda cemevlerinin de yapım, bakım ve onarımlarının aynı belediyeler tarafından yapılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 16 - 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanununda sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri ve mabetlere yönelik yapım, bakım ve onarımlarının belediyeler tarafından yapılabilmesine yönelik hükümler bulunmaktadır. Aynı kapsamda il özel idareleri tarafından il sınırları içinde mabetler, kültür ve tabiat varlıkları, tarihî doku ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânlar ile cemevlerinin yapım, bakım ve onarımlarının yapılabilmesine yönelik hüküm konulmaktadır.

MADDE 17 - Belediyeler tarafından mahalli müşterek nitelikte olan okul binalarının inşaatı, bakım ve onarımı ile kültür, tabiat varlıkları ve önemli tarihi mekanların bakım ve onarımlarını yapabilmektedir. Aynı kapsamda mahalli müşterek nitelikteki Alevi-Bektaşî kültürü ve erkân hizmetlerinin yürütüldüğü cemevlerinin de yapım, bakım ve onarımlarını belediyelerce yapılmasına imkan sağlanmaktadır.

MADDE 18 - Belediye ve bağlı kuruluşlar tarafından eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere, indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında verilebilmektedir. Bu kapsamda Alevi-Bektaşî kültürü ve erkân hizmetlerinin yürütüldüğü cemevlerinin içme ve kullanma suyu ihtiyaçlarının da indirimli veya ücretsiz olarak karşılanabilmesi amacıyla aynı Kanununun 15 inci maddesine “ve cemevlerine” ibaresi eklenerek düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 19- Maddeyle, ülke ekonomisinin uluslararası rekabetçiliğın geliştirilmesi, ekonomik büyümeye katkı sağlanması, ülkemize döviz girdisi sağlamak suretiyle ekonomik istikrarın korunması ve istihdam imkânlarının artırılması amacıyla yeni bir teşvik unsuru ihdas edilmektedir.

Bu kapsamda, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun diğeri indirimleri düzenleyen 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına yeni bir bent eklenmekte ve bu bent kapsamında kurumların elde ettiğii kazançların %50'sinin kurum kazancından indirilmesine imkân tanınmaktadır.

Söz konusu indirimden faydalanılabilmesi için anılan bentte yer alan kazancın Türkiye'ye transfer edilmesi şartı başta olmak üzere diğeri şartların tamamının sağlanması gerekmektedir.

Madde hükmünde ayrıca, Cumhurbaşkanına, bentte yer alan oranı, sifıra kadar indirmeye veya %100'e kadar artırma konusunda yetki verilmektedir.

MADDE 20- Alevi-Bektaşı kültürü ve erkân hizmetlerinin yürütüldüğü cemevlerinin aydınlatma giderlerinin, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa ek madde eklenerek Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından karşılanması sağlanmaktadır.

MADDE 21- Anayasa Mahkemesinin 26/01/2022 tarihli ve 31731 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 24/06/2021 tarihli ve 2018/81 E.-2021/45 K. sayılı Kararı ile 06/02/2018 tarihli ve 7086 sayılı Kanunun “Muvazaalı devir işlemleri” başlıklı 4 üncü maddesi; ortaklık pay ve haklarının devir işlemlerinin muvazaalı olduğu yönündeki karinenin kayyım atanan Şirketlerde ortaklık pay ve hakkını devralan iyiniyetli  c nc  kişilerin kuralla getirilen kanuni karinenin aksini yani işlemin muvazaalı olmadığını iddia ve ispat imkanları bulunmadığı ve hukuki ilişkinin kurulduğu tarih itibarıyla yürürlükte olan kanun hükümlerine uygun olarak kazanılan Şirket, ortaklık pay ve hakkının aksini iddia ve ispat edilmesi mümkün olmayan kanuni bir karine ile muvazaalı olduğu kabul edilerek ortadan kaldırılmasını  ng ren kuralın kişilere aşırı bir külfet yükleyerek orantısız ve dolayısıyla  l cs z bir sınırlama getirdiği gerekçesiyle iptal edilmiş ve kararın Resmi Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.

Maddeyle, söz konusu iptal nedeniyle oluşacak kanun boşluğunun giderilmesine, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 133 üncü maddesi uyarınca Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’nun kayyım olarak atandığı Şirketlerde soruşturmanın başladığı tarihten olağanüstü halin son bulduğu 19/7/2018 tarihine kadar ortaklık pay ve haklarına ilişkin olarak Şirket ortakları tarafından yapılmış olan devir ve temlik işlemlerinin Fon Kurulu tarafından muvazaalı kabul edilmesi halinde geçersiz sayılmasına, bu karara karşı ilgilisine dava hakkı tanınmasına, açılacak davaya ilişkin sürenin belirlenmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 22- Yürürlük maddesidir.

MADDE 23- Yürütme maddesidir.

VERGİ USUL KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasına (9) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“10. 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda tanımlı bulunan motorlu araç ticareti yapan mükelleflerden; doğacak vergilerin tahsil güvenliğini sağlamak amacıyla, 30 milyon Türk lirasına kadar, 6183 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yer alan türden teminat almaya, mükelleflerin; faaliyet alanı, hukuki statüsü, mükellefiyet süresi, aktif veya öz sermaye büyüklüğü, çalışan sayısı, hakkında sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma yönünde olumsuz rapor ya da tespit bulunup bulunmadığı, iş veya üretim hacmi ile ürün ve mükellef gruplarını ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak, teminatın; türünü, tutarını, verilmesi gereken zamanı, iadesi ile tamamlanmasına ilişkin hususları belirlemeye, bentte yer alan tutarı sıfıra kadar indirmeye ve iki katına kadar arttırmaya, hangi hâllerde teminat aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye,”

MADDE 2- 213 sayılı Kanunun mükerrer 355 inci maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “(8) numaralı bendi” ibaresi “(8) ve (10) numaralı bentleri” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3 - 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu süre içinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ilişkin açılacak davalar, adli yargıda görülür.”

MADDE 4 - 2942 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun 16 ncı ve 17 nci maddeleri ile bu Kanunun mülga 16 ncı ve 17 nci maddeleri uyarınca kesinleşmiş mahkeme kararlarına istinaden idareler adına tescil edilen taşınmazların kamulaştırılması için kamulaştırma bedellerinin eski malikleri adına kamu bankalarına yatırılması ve hak sahiplerine ödenmesi halinde, tebliği dâhil eksik veya hatalı kamulaştırma işlemleri, kamulaştırma bedelinin ödendiği tarih itibarıyla kesinleşmiş kabul edilir. Bu hüküm, tebliği dâhil eksik veya hatalı kamulaştırma işlemleri bulunmasına rağmen idare adına tescil edilmiş olan taşınmazlar hakkında da uygulanır.”

MADDE 5- 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Bu Kanun uyarınca mahkemelerce hükmedilen bedel, vekâlet ücreti ve yargılama giderleri, davacının veya vekilinin davalı idareye yazılı şekilde bildireceği banka hesap numarasına, bu bildirim tarihinden itibaren, otuz gün içinde yatırılır. Bu süre içinde ödeme yapılmaması halinde, genel hükümler dairesinde icra olunur.

Bu Kanun uyarınca yapılacak icra takiplerinde idare, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca icranın geri bırakılmasını talep ederse idarenin teminat gösterme zorunluluğu yoktur.

Bu Kanun kapsamında açılan davalarda verilen bedel ve tazminat kararlarına ilişkin mahkeme ve icra harçları ile her türlü vekâlet ücretleri, davalı idare tarafından ödenmek üzere maktu olarak belirlenir.”

MADDE 6 - 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla bu Kanunun ek 3 üncü maddesine eklenen ikinci fıkra, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kanun

yolu incelemesinde olanlar dâhil görülmekte olan davalar ile yargılamanın iadesi davaları hakkında da uygulanır.”

MADDE 7 - 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19- Kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırması hiç yapılmamış olmasına rağmen 4/11/1983 tarihinden 28/7/2021 tarihine kadar fiilen kamu hizmetine ayrılan veya kamu yararına ilişkin bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmazlara veya kaynaklara kısmen veya tamamen veyahut irtifak hakkı tesis etmek suretiyle malikin rızası olmaksızın fiilî olarak el konulması veya hukuki el atılması sebebiyle açılan davalarda hükmedilen bedel ve tazminat ödemelerinde kullanılmak üzere, ihtiyaç olması hâlinde, merkezi yönetim bütçesine dâhil idarelerin yılı bütçelerinde sermaye giderleri için öngörülen ödeneklerinin (Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinin güvenlik ve savunmaya yönelik mal ve hizmet alımları ile yapım giderleri için ayrılan ödeneklerin) yüzde üçü, belediye ve il özel idareleri ile bağlı idareleri için en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının, diğer idareler için en son kesinleşmiş bütçe giderleri toplamının en az yüzde üçü oranında yılı bütçelerinde pay ayrılır. Alacakların toplam tutarının ayrılan ödeneğin toplam tutarını aşması hâlinde, ödemeler, sonraki yıllara sâri olacak şekilde, garameten ve taksitlerle gerçekleştirilir. Taksitlendirmede, bütçe imkânları ile alacakların tutarları dikkate alınır. Taksitli ödeme süresince, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanuna göre ayrıca kanuni faiz ödenir.

Birinci fıkra, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bedel ve tazminatı ödenmemiş olan tüm davalarda ve icra takiplerinde de uygulanır.”

MADDE 8 - 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 10-İmar planlarının tanziminde, planlanan beldenin ve bölgenin şartları ile müstakbel ihtiyaçları göz önünde tutularak lüzumlu cemevi yerleri ayrılır.

İl ve ilçelerde mülkî idare amirinin izni alınmak ve imar mevzuatına uygun olmak şartıyla cemevleri yapılabilir.

Cemevi yeri, imar mevzuatına aykırı olarak başka maksatlara tahsis edilemez.”

MADDE 9 – 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 31 - Bu maddenin yayımı tarihinden önce ve bu Kanun hükümleri çerçevesinde, Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait bazı limanların işletme hakkı verilmesi/devri yöntemiyle özelleştirilmeleri neticesinde imzalanan kırk dokuz yıldan az süreli sözleşme süreleri, bu kanunun yayımlandığı tarihten itibaren en geç on beş gün içerisinde bu maddenin dördüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen mali bilgileri gösteren yeminli mali müşavirlerce tasdik edilmiş belgelerle birlikte başvuruda bulunulması ve bu maddede öngörülen diğer şartları yerine getirmeleri koşuluyla, hakkın başlangıç tarihinden itibaren ve bir defaya mahsus olmak üzere kırk dokuz yıla kadar uzatılır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından, başvuru ekindeki belgeler esas alınarak bu maddenin dördüncü fıkrası uyarınca 15 gün içerisinde yapılacak değerlendirmeyi müteakiben başvuruda bulunan işletmecî şirketlere, ek sözleşme imzalanmak üzere, üç ayı geçmeyecek şekilde süre verilir. Ek sözleşme imzalanabilmesi için işletmecî şirketlerin işletme hakkını doğuran sözleşmeden kaynaklanan tüm mali yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirmiş olmaları ve işletme hakkını doğuran sözleşmeden kaynaklı olarak açılmış davalardan feragat etmeleri şarttır.

İşletme hakkı verilmesi/devri sözleşmesinin süresinin kırk dokuz yıla uzatılmasına ilişkin ek sözleşme, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 2 nci madde uyarınca işletmecî şirketlerin sözleşmeye davet edilmesinden itibaren en geç üç ay içinde imzalanması şartıyla

yürürlüğe girer. Ek sözleşmede süre uzatımı, ek sözleşme bedeli ve ödeme koşulları ile ilgili hususlar dışında özelleştirme sözleşmesini değiştirecek herhangi bir hükme yer verilemez. Özelleştirme sözleşmesinde yer alan özelleştirme bedeli ve diğer ödemelere ilişkin hükümler uygulanmaya devam olunur. Ek sözleşme ile ilgili olarak Danıştay'dan görüş alınmaz. Ek sözleşme ile uzatılan süre yatırım süresine eklenmez.

Ek sözleşme bedeli,

- a) İşletmeci şirketlerin, 1 Ekim 2021 - 30 Eylül 2022 dönemine ilişkin olarak, 26/12/1992 tarihli ve 21447 mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği Sıra No:1 ile belirlenen tekdüzen hesap planına göre düzenlenmiş gelir tablolarında yer alan net satışlar, iştiraklerden ve bağlı ortaklıklardan elde edilen temettü gelirleri hariç olmak üzere diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar ile olağandışı gelir ve kârların toplamının yüzde onbeşinin uzatılan yıl sayısı ile çarpılması,
- b) İşletme hakkı devri/verilmesi sözleşmelerinde belirlenen işletme hakkı bedellerinin (ABD Doları cinsinden işletme hakkı bedelleri sözleşme imza tarihlerindeki Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilir), sözleşmelerin imzalandığı tarihteki Tüketici Fiyat Endeksi ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla en son açıklanan Tüketici Fiyat Endeksi arasındaki değişim oranı üzerinden güncellenmesi, güncel değer in işletme hakkı devri/verilmesi sözleşmelerinde belirlenen işletme hakkı süresine bölünmesi ve bu şekilde bulunan yıllık işletme hakkı bedelinin uzatılan yıl sayısı ile çarpılması,suretiyle hesaplanan bedellerden yüksek olanı esas alınarak tespit edilir.

İşletmeci şirketler, ek sözleşme bedeline ilave olarak uzatılan işletme hakkı süresi içinde her yıl, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği Sıra No:1 ile belirlenen tekdüzen hesap planına göre düzenlenmiş gelir tablolarında yer alan net satışlar, iştiraklerden ve bağlı ortaklıklardan elde edilen temettü gelirleri hariç olmak üzere diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar ile olağandışı gelir ve kârların toplamının yüzde beşini hasılat payı olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığına öder.

Bu maddenin dördüncü fıkrasına göre tespit edilecek ek sözleşme bedelinin vadeli olarak ödenmesinin talep edilmesi halinde bedelin asgari yüzde yirmi beşi ek sözleşme imza tarihinde peşin, vadeye bırakılan tutarı azami on iki ayda bir ödeme yapmak kaydıyla en çok otuz altı ayda ve eşit taksitlerle, vadeye bırakılan tutar üzerinden ödeme tarihleri itibarıyla hesaplanacak vade farklarıyla birlikte ödenir. Ek sözleşme bedelinin vadeye bağlanan tutarına taksit ödeme tarihleri itibarıyla en son açıklanan Tüketici Fiyat Endeksi yıllık değişim oranı ile Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi yıllık değişim oranının ortalaması alınarak bulunan vade farkı uygulanır. Taksitlerden birinin vadesinde ödenmemesi halinde ek sözleşme feshedilmiş sayılır. Bu durumda işletmeci şirkete ek sözleşme gereği ödenen bedeller de dahil herhangi bir bedel iadesi yapılmaz.

MADDE 10- 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna 1 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 1/A maddesi eklenmiştir.

“Fiyat İstikrarı Komitesi

MADDE 1/A- (1) Fiyat istikrarının kalıcı olarak tesis edilmesine ve sürdürülmesine katkı sağlamak amacıyla Fiyat İstikrarı Komitesi kurulmuştur.

(2) Fiyat İstikrarı Komitesi, Hazine ve Maliye Bakanı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Sanayi ve Teknoloji Bakanı, Tarım ve Orman Bakanı, Ticaret Bakanı, Strateji ve Bütçe Başkanı ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanından oluşur.

(3) Fiyat İstikrarı Komitesi, gerekli görmesi halinde ilgili sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör temsilcilerini toplantılarına davet edebilir.

(4) Fiyat İstikrarı Komitesinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Para ve maliye politikaları arasındaki eşgüdümü gözetmek suretiyle fiyat istikrarını sağlamaya yönelik yapısal politika önerileri geliştirmek,

b) Fiyat istikrarını tehdit eden riskleri izleyerek alınması gereken tedbirleri belirlemek ve ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından uygulanmasını sağlamaya yönelik kararlar almak,

c) Kamu tarafından belirlenen ya da yönlendirilen fiyatların fiyat istikrarı odağında uygulanmasını sağlamaya yönelik kararlar almak.

(5) Fiyat İstikrarı Komitesinin sekretarya hizmetleri, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yürütülür.

(6) Fiyat İstikrar Komitesinin ve Sekretaryanın çalışma usul ve esasları üyesi bulunan kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir.

(7) Fiyat İstikrarı Komitesi, görev alanına giren konularla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi, kamu kurum ve kuruluşlarından isteme yetkisine sahiptir. Kamu kurum ve kuruluşları, talep edilen bilgi ve belgeyi Fiyat İstikrarı Komitesinin belirleyeceği şekil ve süre içerisinde vermekle yükümlüdür.”

MADDE 11 - 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 16- Konusu suç teşkil etmemek ve kesinleşmiş bir yargı kararına müstenit olmamak kaydıyla; bu maddenin yürürlük tarihine kadar bu Kanun veya 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümlerine aykırı olarak sosyal denge tazminatı ödendiği tespit edilen il özel idareleri, belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlar ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin yetkili veya görevli olan sorumlular hakkında yapılan bu ödemeler nedeniyle idari veya mali yargılama ve takibat yapılamaz; başlamış olanlar işlemden kaldırılır.”

MADDE 12 - 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 53 üncü maddesinin (h) fıkrasının dördüncü paragrafında yer alan “ilk gününde otuz yaşını” ibaresi “birinci günü itibarıyla otuz beş yaşını” şeklinde değiştirilmiş, aynı paragrafın dördüncü cümlesi madde metninden çıkarılmış, aynı fıkra dördüncü paragraftan sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiş, fıkranın beşinci paragrafında yer alan “, personelin atanma ve çalışma usul ve esasları” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddenin (j) fıkrasına aşağıdaki paragraflar eklenmiştir.

“Kamu ihale uzmanlarının mesleğe giriş ve yeterlik sınavlarına, meslek personeli ile diğer kurum personelinin atanma, görev, yetki ve sorumluluklarına, çalışma esas ve usullerine ilişkin hususlar ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmeliğe uygun olarak görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavına tabi unvanlar ve bu unvanlara yapılacak atamalara ilişkin hususlar Kurul kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmeliklerle düzenlenir.”

“Başvuru sahibinin iddialarının tamamında haklı bulunması halinde, Kurul kararı ile itirazın şikâyet başvuru bedelinin başvuru sahibine iadesine karar verilir. Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kuruma yazılı talebi üzerine, bu talep tarihini izleyen otuz gün içinde Kurum tarafından itirazın şikâyet başvuru bedelinin iadesi yapılır ve son ödeme tarihine kadar geçen süre için faiz işlemez. Diğer hallerde başvuru bedeli iade edilmez.

Bu fıkranın (1) numaralı bendi uyarınca tahsil edilen bedel hiçbir durumda iade edilmez.”

MADDE 13 - 4734 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanunda veya diğer kanunlarla bu Kanundan istisna edilenler ile doğrudan teminle yapılanlar da dâhil olmak üzere, her türlü mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin alım, ihale ve sözleşme süreçlerine ilişkin olarak; yaklaşık maliyetin ve dokümanların hazırlanması,

ilanların yayımlanması, tekliflerin veya yeterlik başvurularının sunulması ve değerlendirilmesi, ihalelerin sonuçlandırılması, sözleşmelerin imzalanması, sonuç bildirim, hakedişlerin düzenlenmesi gibi her türlü işlem, onay, bildirim ve tebligatlar ile şikayet ve itirazın şikayet başvuruları kısmen veya tamamen Kurum tarafından kurulan ve işletilen Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinden gerçekleştirilebilir.

Kurum, Elektronik Kamu Alımları Platformunun kurulması ve işletilmesine, birinci fıkra kapsamında yapılacak işlemlere, alım, ihale ve sözleşme süreçlerinde elektronik araçların kullanımına ilişkin esas ve usulleri, ayrıca EKAP üzerinden yapılması zorunlu işlemleri belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 14 - 4734 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 21- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce alınan ve 53 üncü maddenin (j) fıkrasının dördüncü paragrafındaki koşulları sağlayan Kurul kararlarına ilişkin olarak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen otuz gün içinde itirazın şikayet başvuru bedelinin iadesine yönelik başvuru sahibi tarafından Kuruma yazılı talepte bulunulması durumunda 53 üncü maddenin (j) fıkrasının dördüncü paragrafındaki hüküm uygulanır. Kurul kararının başvuru sahibine bildirildiği tarih ile itirazın şikayet başvuru bedelinin iadesine yönelik Kuruma yapılan başvuru tarihi arasındaki süre için faiz işlemez. Diğer hallerde başvuru bedeli iade edilmez.”

MADDE 15- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına (aa) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent ve üçüncü fıkrasına (f) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“bb) Gerekli olduğunda cemevleri için bina ve tesisler yapmak, bu bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak.”

“g) Cemevlerinin yapım, bakım ve onarımını yapmak.”

MADDE 16 - 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İl sınırları içinde mabetler, kültür ve tabiat varlıkları, tarihî doku ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânlar ile cemevlerinin yapım, bakım ve onarımını yapabilir.”

MADDE 17 - 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “inşa edebilir” ibaresinden sonra gelmek üzere “; cemevlerinin yapımı, bakımını ve onarımını yapabilir” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 18 - 5393 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin altıncı fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ve hastanelere” ibaresi “, hastanelere ve cemevlerine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 19- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“i) 22/6/2022 tarihli ve 7412 sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu hükümlerine göre katılımcı belgesi olarak İstanbul Finans Merkezi Bölgesinde faaliyette bulunan kurumların, münhasıran bu faaliyet kapsamında yurt dışından satın alınan malları Türkiye’ye getirilmeksizin yurt dışında satmalarından veya yurt dışında gerçekleşen mal alım satımlarına aracılık etmelerinden sağladıkları kazancın %50’si,

Bu indirimden yararlanabilmesi için kazancın elde edildiği hesap dönemine ilişkin yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye’ye transfer edilmiş olması, aracılık faaliyetine ilişkin malların satıcısı ve alıcısının Türkiye’de olmaması şarttır. Cumhurbaşkanı, bu bentte yer alan oranı, sifıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya yetkilidir.”

MADDE 20- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6-(1)Cemevlerinin aydınlatma giderleri Kùltür ve Turizm Bakanlığının bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.”

MADDE 21- 6/2/2018 tarihli ve 7086 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanunun Anayasa Mahkemesince iptal edilen 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Muvazaalı devir işlemleri

MADDE 4- (1) 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 133 üncü maddesi uyarınca Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyım olarak atandığı şirketlerde, soruşturmanın başladığı tarihten 19/7/2018 tarihine kadar ortaklık pay ve haklarına ilişkin olarak şirket ortakları tarafından yapılmış olan devir ve temlik işlemleri, Fon Kurulunun değerlendirmesi sonucu muvazaalı kabul edilmesi halinde geçersiz sayılır ve Fonun talebi üzerine ticaret sicilinden terkin edilir. Geçersiz sayılma işlemine karşı ilgililerce, tebliğden itibaren bir ay içinde şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde dava açılabilir.”

MADDE 22- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 23- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.